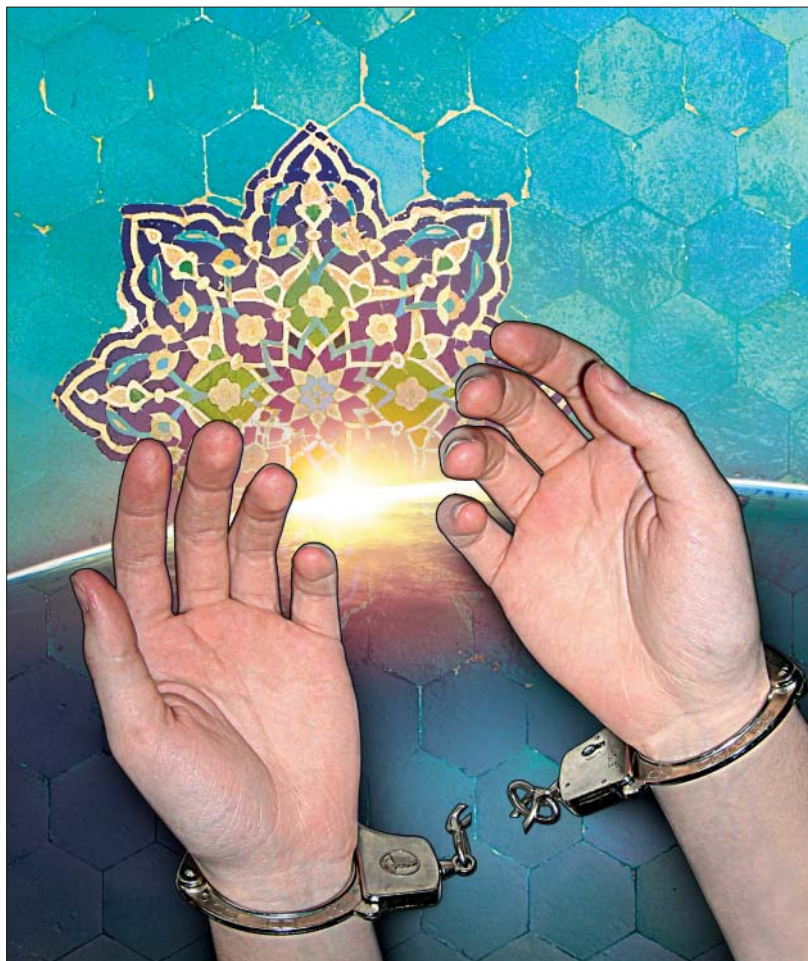

رمضان؛ ماه کاهش کجروی‌ها و جرایم

در ماه مبارک رمضان با افزایش خودکنترلی، میزان جرایم بیش از ۳۰ درصد کاهش می‌یابد

اشاره

هر ساله با شروع ماه رمضان شاهد کاهش جرایم و ناهنجاری در جامعه هستیم. در این ماه بر اساس آمارهای پلیس، جرایم بیش از ۳۰ درصد کاهش می‌یابد که در حوزه جرایم اخلاقی این کاهش آمار محسوس‌تر است. در این ماه دچار نوعی تحول درونی می‌شویم و از چشم و گوش و زبان خود بیشتر مراقبت می‌کنیم تا مرتکب گناه نشویم. این خودمراقبتی در حوزه مجرمان نیز دیده می‌شود و مجرمانی که ارتکاب جرم برایشان عادت است سعی می‌کنند در این ماه از جرم دوری کنند. ماه مبارک رمضان نوعی تحول درونی را در انسان‌ها به همراه دارد که حتی انسان‌های بزهدار و خلافکار جامعه را نیز از موهبات خود محروم نمی‌سازد.

در این ماه قدرت نفوذ هنجار بر ناهنجاری بیشتر است و فرد روزه‌دار نوعی خودکنترلی دارد و در کنار کنترل خوردن و آشامیدن، اعمال زشت را هم کنترل می‌کند. کارشناسان معتقدند رفتار انسان تابع شرایط حاکم بر جامعه است و زمانی که فضای معنوی و اخلاقی در جامعه حاکم می‌شود بر رفتار انسان اثر می‌گذارد و سبب عدم ارتکاب جرم می‌شود.

هر چند که وجود اعتقادات دینی و مذهبی مردم بخصوص در کشوری مثل ایران یکی از موانع ارتکاب جرایم و اعمال خلاف شرع است اما باید به این نکته هم اشاره داشته باشیم که عامل بسیار مهمی مثل فقر اقتصادی و نیاز مالی نیز محرک قوی و بنیان‌شکنی است و گاه باعث می‌شود افرادی که اعتقادات مذهبی چندان محکمی ندارند با لغزش‌هایی از این دست به گناه آلوده شوند.

وجدان اخلاقی بیدار است

دکتر نجفی توانا، جرم‌شناس معتقد است: گرایش به معنویات در این ماه یکی از عواملی است که مردم را از انجام کارهای خلاف باز می‌دارد. در ایام مذهبی و حتی اعیاد و روزهای جشن و شادی وقتی مردم از نظر فکری و جسمی درگیر بریایی مراسم باشند کمتر به فکر مسائل دیگر می‌افتند و حتی نوع جرم ارتکابی توسط مجرمان نیز در این گونه مواقع تغییر می‌کند. در ایام ماه رمضان هم این گونه است؛ معمولاً سرقت، قتل، آدم‌ربایی، تعرض و... کاهش می‌یابد، چون برخی از این جرایم با اعتقادات مذهبی مردم که معمولاً در ایام مذهبی مثل ماه رمضان و محرم شدت پیدا می‌کند در ارتباط است. اغلب افرادی که مرتکب جرم می‌شوند داری وجدان اخلاقی هستند که شرایط حاکم بر این ماه باعث می‌شود وجدان اخلاقی در آنها بیدار شود و

مانند افراد عادی جامعه رفتار کنند و به نوعی غبار کجروی از قلب و ذهن‌شان پاک شود. این وجدان اخلاقی مانند پلیسی همراه انسان عمل می‌کند و باعث می‌شود فرد در این یک رفتار خود مراقبتی داشته باشد. برای نمونه فردی که نمی‌تواند روزه بگیرد در انتظار عمومی روزه‌خواری نمی‌کند زیرا خود را در برابر جامعه شرم‌منده می‌بیند. این نگرش در خصوص مجرمان نیز صدق می‌کند و آنها وقتی افراد جامعه را مشغول به کارهای خیر می‌بینند از ارتکاب اعمال شسر خودداری می‌کنند. در این ماه رفتارهای انسان‌دوستانه نیز بیشتر می‌شود و شاهد چرخش محسوس خودخواهی به دیگرخواهی هستیم. ما باید از نقش بازدارنده این ماه و ماه محرم برای کاهش ناهنجاری‌ها در دیگر ماه‌های سال استفاده کنیم.

افزایش میزان احساس امنیت عمومی

تا با آلوده شدن به گناه و خطا ثواب بیکران روزه خود را تقلیل ندهند. بیایید همه کمک کنیم تا پس از ماه مبارک نیز رفتارهای هنجارمند و کنش‌های مطلوب شهر و نمان نیز ادامه یابد و جامعه ما بیش از پیش پاک و عادی از خطا و گناه و کجروی شود.

سردار سعید منتظرالمهدی، معاون اجتماعی نیروی انتظامی: هر ساله در ماه مبارک رمضان به صورت معناداری از نرخ انواع جرایم و کجروی‌های اجتماعی کاسته می‌شود و بر سطح و میزان احساس امنیت عمومی افزوده می‌شود. قطعاً این از برکات معنوی این ماه ضیافت الهی است که حتی افراد مستعد کجروی و انحراف نیز برای مدتی به «صراط مستقیم» بازگشته و از هنجارشکنی و قانون‌گریزی می‌پرهیزند. حتی در این ماه مبارک از میزان تخلفات رانندگی کاسته می‌شود و اغلب شهروندان قوانین راهنمایی و رانندگی را مراعات می‌کنند. علت اصلی کاهش رفتارهای خلاف رانندگی در این ماه تلاش برای دوری از گناه است و شهروندان می‌دانند که نقص قوانین رانندگی در یک کشور دینی اسلامی «خلاف شرع» است و لاجرم نوعی گناه و تقصیر تلقی می‌شود. به همین سبب، آنان در این ماه بیش از گذشته مراقب هستند

کاهش جرایم از نگاه آمار

نوع جرایم	میزان کاهش
سرقت منزل	۲۵ درصد
سرقت لوازم داخل خودرو	۶ درصد
کیف‌قاپی	۱۹ درصد
سرقت موتورسیکلت	۵ درصد
جیب‌بری	۲۳ درصد
سرقت خودرو	۶ درصد
سرقت مغازه	۷ درصد
قتل	۹ درصد
آدم‌ربایی	۳۳ درصد

همکاری مردم با نیروی انتظامی افزایش می‌یابد که این افزایش همکاری بدون تردید در پیشگیری از وقوع جرم و کجروی موثر است. ماه رمضان فرصت معنوی خوبی است که همه افراد جامعه بخصوص مجرمان رفتار خود را مورد بازنگری بیشتر قرار دهند.

عامل دیگری قادر است بر رفتار افراد جامعه تاثیر مثبت بگذارد. به نظر می‌رسد در ماه رمضان فشار هنجاری برای عدم ارتکاب رفتارهای خلاف هنجار افزایش پیدا می‌کند که این نوعی خودکنترلی است که افراد متخلف را از گرایش به رفتارهای خلاف بازمی‌دارد. در ماه مبارک رمضان مشارکت و

افراد دیندار، فشار روانی کمتری حس می‌کنند

دکتر فرید فدایی، روانپزشک می‌گوید: پژوهش‌های متفاوت اثبات کرده در تمامی کشورهای اسلامی، در ماه مبارک رمضان میزان جرایم و آسیب‌های اجتماعی کاهش چشمگیری پیدا می‌کند. برخی پژوهش‌ها حاکی از این است که افراد دیندار با توجه به اتکاب‌به خداوند فشار روانی کمتری را حس می‌کنند. افراد دیندار موانع و مشکلات را امتحانی از سوی خداوند می‌دانند که سعی می‌کنند بخوبی از عهده امتحانات برآیند، در نتیجه فرد دیندار و به تبع آن روزه‌دار، در برابر سختی‌ها احساس یأس و درماندگی نمی‌کند، بلکه قوی‌تر و پرنگیزه‌تر می‌شود، زیرا آن را فرصتی برای موفقیت در امتحان الهی می‌داند. فرد روزه‌دار با امساک از خوردن زیاد از ابتلا به بسیاری از بیماری‌های جسمی و مرگ‌های ناگهانی نیز مصون می‌ماند. با توجه به رضایتی

که از انجام یک کار دشوار به وی دست می‌دهد احساس آرامش و اعتماد به نفس می‌کند که این امر موجب تقویت دستگاه ایمنی بدن و کاهش فشار روانی می‌شود. روزه‌داری در اسلام پرهیز از خوردن و آشامیدن نیست، بلکه عبارت است از ترویج اندیشه و سبک زندگی اسلامی است که باید بتوانیم در بقیه سال نیز از آن استفاده کنیم. روزه بدون عبادت، بدون احساس همبستگی با محرومان و روزه بدون توجه دیگر روزه‌داران و روزه جسمی، بدون روزه معنوی یعنی پرهیز از بدی‌های اخلاقی کم‌ارزش بوده و کامل نیست.

فرصت بازنگری

علی جلیلیان، حقوق‌دان: در ماه رمضان میزان کنترل درونی شهروندان، حتی افرادی که از پتانسیل بالایی برای ارتکاب تخلف برخوردارند هم افزایش می‌یابد که این نوع کنترل پیش از هر